

**EURASIA
CENTER**

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2023. március 25–31.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra**

Tartalomjegyzék:

Az indonéz labdarúgásnak nincs oka csüggedni a FIFA döntése miatt ... 4

Kelet-Ázsia 6

Dél-Ázsia 8

Délkelet-Ázsia 10

Oroszország és a posztszovjet térség 14

Impresszum 20

**EURASIA
CENTER**

A HÉT ELEMZÉSE

**Az indonéz labdarúgásnak nincs oka
csüggedni a FIFA döntése miatt**

Szakáli Máté

Az indonéz labdarúgásnak nincs oka csüggedni a FIFA döntése miatt

Joko Widodo államfő (2014-; Indonéz Demokratikus Küzdelem Pártja) és Shin Tae-yong, a nemzeti csapat edzője múlt szombaton [megvitatta](#) az U20-as indonéz férfi labdarúgóválogatott játékosainak fejlődését és a tehetségük fejlesztésére vonatkozó jövőbeli terveket. „Shin edző elmondta akad néhány gyengeség (a játékosoknál), amelyeken javítani kell, különösen a fizikai aspektus vonatkozásában, és egy kicsit az ügyességük tekintetében is” – nyilatkozta az elnök a megbeszélést követően. Megjegyezte azonban, hogy mivel a játékosok képességei nagymértékben javultak edzőjük szerint immár készen állnak a versenyzésre. Ennélfogva Widodo találkozásán a válogatottal, biztatta a labdarúgókat ne csüggedjenek amiért a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) idei U20-as férfi világbajnokságán való részvételükre mégsem kerülhet sor. „...nem szabad csalódottságban és szomorúságban vergődniük” – mondta, hozzátéve, hogy fiatal sportolókként még hosszú karrier áll előttük, és számos más tornán lesz lehetőségük indulni.

A legnépesebb muszlim többségű ország válogatottja azután vált jogosulatlanná a világbajnokságon való részvételre, hogy a FIFA március 29-én részletes indoklás nélkül a „jelenlegi szituációra” hivatkozva [visszavonta](#) Indonézia rendezési jogát a tornára, és ezzel megszüntette a csapat automatikus kvalifikációját házigazdaként. A döntésre azután került sor, hogy az indonéz Nemzeti Labdarúgó Szövetség vezetője, Erick Thohir személyesen kézbesítette Widodo levelét a világbajnokság megrendezésével kapcsolatos belföldi fejleményekről Gianni Infantino FIFA-elnöknek.

A május 20-a és június 11-e között 24 ország válogatottja körében rendezendő bajnokságnak Indonézia hat városa [adott volna otthont](#). A FIFA azt követően [halasztotta el](#) a csoportkör-sorsolást, majd fosztotta meg a délkelet-ázsiai országot a 2019-ben elnyert rendezési jogától, hogy két házigazda, Bali és Közép-Jáva tartományok [kormányzói](#), illetve számos helyi politikus és [közösségi szervezet](#) – nem függetlenül a jövő évben esedékes elnök- és törvényhozási választásoktól – nyíltan [tiltakozott](#) a rendes kvalifikációval bíró izraeli válogatott odautazása és részvétele ellen. A Widodo-adminisztráció számára fontos sportdiplomáciai siker volt a rendezési jog kivívása, és a szükséges sportinfrastrukturális felkészülés politikai konszenzustól övezve [eredményesen lezajlott](#). Az elnök ezért pártolta a torna tervek szerinti megrendezését, a sport és a politika különválasztását [kérvé](#) a tiltakozóktól. Ugyanakkor az államfő nyilvánosan [megerősítette](#) az indonéz külpolitika évtizedes álláspontját is, miszerint az ország nem ismeri el Izrael államot és nem is tervezi normalizálni az államközi relációkat a kétállami rendezés megvalósulásáig. A VB-rendezői státusz visszavonására mégis sor került, mert az Izrael-ellenes megmozdulásokkal a FIFA értelmezése szerint Indonézia megszegte a rendezési szerződés biztonsági garanciát és diszkriminációellenes vállalásait, ami az országgal szembeni esetleges további, a belföldi futballigába történő kormányzati beavatkozás miatt [2015-ben kivetetteknel](#) is súlyosabb szankciókat eredményezhet. A lehetséges büntetőintézkedések közé tartozhat, hogy az ország nem adhat otthont a FIFA által engedélyezett mérkőzéseknek, és a válogatottat kizárhatják a 2023-as Ázsia-kupa döntőjéből és a 2026-as világbajnokság kvalifikációs folyamatából. Ezzel összefüggésben Widodo elnök utasította Thohirt, hogy folytassa a tárgyalásokat a FIFA illetékeseivel, hogy Indonézia ne részesüljön egyéb szankciókban; valamint haladéktalanul

fejezze be a nemzeti labdarúgás átalakításának és fejlesztésének tervezetét, és juttassa el a dokumentumot a Szövetséghez a téma iránti kormányzati elkötelezettség komolyságát bizonyítandó.

Sandiaga Uno turisztikai és kreatív gazdasági miniszter [becslése szerint](#) a rendezés elmaradása miatti állami veszteség legalább 3,7 ezer milliárd rúpia (körülbelül 85 milliárd forint) lesz, amely bevétellel Jakarta a szurkolók és a külföldi turisták részéről számolt. Kevésbé kvantifikálható deficit az az egyértelmű csalódottság, harag és lelkesedésvesztés, amelyet a labdarúgást kedvelő indonéz közvélemény érez, hiszen ez lett volna az első futballvilágbajnokság, amelyet az ország rendez és az első, amelyre kijut a nemzeti válogatott. *Agamaku bola*, azaz „vallásom a labda” szól a közkeletű [szófordulat](#). A labdarúgás a legnépszerűbb sport a szigetországban, és Indonézia a legfutballszeretőbbnek tartott ország Ázsiában. [Becslések szerint](#) a lakosság kétharmada, mintegy 180 millió indonéz aktívan figyelemmel kísért a 2022-es világbajnokság meccseit, a nagyobb nemzetközi mérkőzéseken pedig gyakran legalább 100 000 ember [követi](#) a csapat megmérettetését. Az U20-as bajnokság megrendezése a politikai–gazdasági–szociokulturális tőketeremtő képességen túl ráadásul ünnepi és szimbolikus korszakváltást is jelölhetett volna a régóta rendszerszintű [problémákkal](#) és a tavalyi [tragédia](#) utóhatásaival is küzdő sportág szervezése és megítélése vonatkozásában.

Widodo elnök arra [szólította föl](#) az embereket, hogy vádaskodás helyett tartsák tiszteletben a döntést, és minden érintett fél tanuljon belőle. [Argentína](#), [Katar és Peru](#) már jelezte rendezési szándékát a FIFA-felé, így előreláthatólag a torna nem szorul elhalasztásra vagy törlésre, az indonéz szurkolóknak alkalmuk nyílhat a mérkőzések követésére és az odalátogatásra is. Egy világrendezvény házigazda státuszának elvétele, jóllehet, még ha csupán átmenetileg is, de negatív hatással van Indonézia államközi reputációjára, diplomáciai önképére és globális soft power kapacitására is. A kormányközi percepciókban és relációkban keletkezett károk minimalizálására alkalmas lehet az Indonézia idejű, „Az ASEAN számít: a növekedés epicentruma” mottójú [ASEAN-elnökségéhez](#) köthető protokolláris elemekkel is bíró rendezvényeinek sikeres megtartása; a nemzetközi közvélemény megítélése pedig a közérdeklődésre számot tartó ASEAN- és Ázsia-szintű sportesemények sikeres lebonyolításával tűnik alakíthatónak kedvezőbb irányokba.

Az elemzést készítette: **Szakáli Máté**

A borítókép forrása: [Petey21/Wikimedia Commons](#)

Kelet-Ázsia

Kína űrkutatási eredményei rávilágítanak a nemzetközi együttműködés erejére Xu Yelu, Global Times, 2023. március 29.

A Kínai Tudományos Akadémia Nagyenergiájú Fizikai Intézete a világ 40, köztük német, olasz és francia kutatóintézetével együtt közzétette legújabb felfedezéseit, köztük a valaha ember által észlelt legfényesebb gammakitörés méréseit. Utóbbi eseményről az Insight-HXMT és a GECAM-C kínai űrteleszkópok segítségével a tudósoknak kivételes minőségű adatokat sikerült begyűjteni. „Ez az együttműködés szép példája” – mondta Andrea Santangelo, a Tübingeni Egyetem professzora. „És ez vezető szerepet ad Kínának, Németországnak és a projektben részt vevő valamennyi félnek ezen a területen. A vezetés nem csak egy politikai kifejezés. A vezetés azt jelenti, hogy a következő 10 évben fantasztikus felfedezésekre számíthatunk, mert a természet megadja erre a lehetőséget” – jegyezte meg.

Forrás: [Chinese space telescopes accurately measure brightest gamma-ray burst ever detected, highlighting power of international cooperation](#)

Japán megállapodást ír alá az Egyesült Államokkal az elektromos autók akkumulátoraihoz nélkülözhetetlen ásványi anyagok ellátási láncának megerősítéséről

Kyodo News, 2023. március 28.

Az Egyesült Államok és Japán bejelentette, hogy a két ország megállapodást kötött az elektromos járművek akkumulátorainak gyártásához létfontosságú ásványi anyagok ellátási láncának megerősítéséről és rugalmasabbá tételéről. Tokió és Washington megegyezett, a beszerzési feltételek teljesítése esetén a japán autógyártó vállalatok is kaphatnak adókedvezményeket az elektromos járműveik Egyesült Államokbeli értékesítése során. A megállapodás segít a japán cégeknek egyenlőbb feltételek mellett versenyezni az olyan országok gyártóival, mint például Dél-Korea, amely kötött szabadkereskedelmi megállapodást az Egyesült Államokkal.

Forrás: [U.S., Japan strike deal on boosting supplies of EV battery minerals](#)

„45 mód az életcélunk megtalálására” a címe a ChatGPT első koreai nyelvű könyvének

Hwang Dong-hee, Korea Herald, 2023. március 22.

Február vége óta kapható a boltokban a ChatGPT által írt első koreai nyelvű könyv. Az írás, a szerkesztés, az angolról fordítás és a lektorálás teljes folyamata 38 óra alatt megtörtént, nyilatkozta a könyvet kiadó Snowfox Books vezérigazgatója. „Azonban nem hiszem, hogy jó minőségű szöveget írt volna.” – tette hozzá az igazgató, megjegyezve, hogy a ChatGPT-könyvkiadás kísérleti munka volt, ezért a vietnámi és kínai ajánlatok ellenére bizonytalan a külföldi terjesztés indokoltságát illetően.

Forrás: [ChatGPT's first book in Korea explores '45 Ways to Find a Purpose in Life'](#)

Dél-Ázsia

India és Pakisztán között fellángolt az ellentét az SCO-ban

Catherine Putz, The Diplomat, 2023. március 29.

A múlt héten Pakisztán nem vett részt a tervezett időpontban a fegyveres erőknek az orvostudományhoz, az egészségügyi ellátáshoz és a világjárványok elleni védekezéshez való hozzájárulásáról szóló szemináriumon, amelyet a Sanghaji Együttműködési Szervezet (SCO) égisze alatt tartottak Újdelhiben. India, amely jelenleg az SCO (és egyben a G-20) elnöke, számos rendezvényt szervezett a tagállamok számára, és ezt a szervezet májusban, Goában tartandó külügyminiszteri csúcstalálkozója előtt is folytatni fogja. A múlt heti incidens felszínre hozta azokat az aggodalmakat, amelyek azóta kísérik az SCO-t, hogy Indiát és Pakisztánt 2017-ben hivatalosan is felvették tagként, hogy kétoldalú nézeteltéréseik instabilitást visznek a szervezetbe. Az egyes források nem egybevágóak azzal kapcsolatban, hogy Pakisztán pontosan miért nem vett részt a szemináriumon, de az alapprobléma az volt, hogy a pakisztáni fél által használt térképet, India nem volt hajlandó elfogadni, mivel azon Jammu és Kashmir pakisztáni területként szerepelt. Az eset következtében az is kérdésessé vált, hogy az indiai elnökség által szervezett további rendezvényeken Pakisztán részt fog-e venni a jövőben.

Forrás: [India-Pakistan Tensions Flare Up Within SCO](#)

Kína 240 milliárd dollárt költött a BRI országok közöttük Pakisztán gazdasági megmentésére

Reuter, Pakistan Today, 2023. március 28.

A Világbank, a Harvard Kennedy School, az AidData és a Kiel Institute for the World Economy kedden nyilvánosságra hozott jelentése szerint 2008 és 2021 között Kína 240 milliárd dollárt költött a fejlődő országok megmentésére, azt követően, hogy sokuk képtelennek bizonyult a BRI keretében felvett hitelek törlesztésére. A kölcsönök közel 80%-át 2016 és 2021 között folyósították olyan közepes jövedelmű országok számára, mint Mongólia, Argentína és Pakisztán. Közülük Argentína kapta a legtöbbet 111,8 milliárd dollárt, Pakisztán 48,5 milliárd dollárt, Egyiptom pedig 15,6 milliárd dollárt. A jelentés arra is kitér, hogy a Kínai Népbank (PBOC) swapkereteiből 170 milliárd dollárt tett ki a finanszírozás, többek között Suriname, Srí Lanka és Egyiptom esetében. A kínai állami tulajdonú bankok és vállalatok által nyújtott áthidaló hitelek vagy fizetésimérleg-támogatás 70 milliárd dollár volt. Mindkét hitelfajta továbbforgatása 140 milliárd dollárt tett ki.

Forrás: [China spent \\$240b bailing out 'BRI countries' including Pakistan: report](#)

Az indiai LVM3 rakéta 36 OneWeb műholdat állított pályára

IANs, Gulf News, 2023. március 26.

Az indiai LVM3 nehéz hordozórakéta vasárnap reggel sikeresen alacsony Föld körüli pályára (LEO) állította a brit Network Access Associates Ltd (OneWeb) 36 műholdját – közölte az indiai űrügynökség. A 643 tonna tömegű, 43,5 méter magas LVM3 rakéta 36 műholdat, összesen 5805 kg-ot juttatott az űrbe. Az indiai űrügynökség, az ISRO az „LVM3-M3/OneWeb India-2 Mission” kódnevet adta a küldetésnek. Ezzel már összesen 422-re emelkedett azon műholdak száma, amelyeket India 1999 óta pályára állított. A OneWeb az indiai Bharti Global és az Egyesült Királyság kormányának közös vállalkozása. Ezzel az indítással az indiai Bharti Group és az Egyesült Királyság kormánya által támogatott OneWeb 618 műholdat helyezett pályára az űrben. A vállalat közleménye szerint a siker következtében a OneWeb döntő lépést tett a globális lefedettség biztosítása felé.

Forrás: [India's LVM3 rocket places 36 OneWeb satellites in orbit](#)

A miniszter szerint India globális exportrészesedése jelentősen megugrott

Mrityunjay Bose, Deccan Herald, 2023. március 29.

India részesedése a globális exportban az 1990-es 0,5 százalékról 2018-ra 1,7 százalékra, 2022-re pedig 2,1 százalékra nőtt – jelentette be Dr. Bhagwat Karad indiai pénzügyminiszter a G20 kereskedelmi és beruházási munkacsoportjának alakuló ülésén szerdán. „India teljes exportját 2022 április-decemberében 568,57 milliárd dollárra becsülték. Ez az indiai kormány proaktív és integrált fejlesztési megközelítésének köszönhető” – vélekedett Dr. Karad. A miniszter azt is közölte, hogy a kormány elkötelezett a szilárd pénzügyi hálózat létrehozása és a növekedés ökoszisztéma-alapú megközelítése mellett. India G20-as elnökségének pedig fontos célja a kereskedelem és a befektetések volumenének növelése.

Forrás: [India's share of exports has jumped: Minister](#)

Délkelet-Ázsia

A Fülöp-szigeteken egy dán alapkezelő a megújuló energiaszektor első teljesen külföldi szereplője

Sheldeen Joy Talavera, Business World, 2023. március 30.

A dán Koppenhágai Infrastruktúra Új Piacok Alap (CINMF) három tengeri szélerőmű területfejlesztéséről írt alá megállapodásokat, és ezzel az első vállalat lett, amely koncessziókat kapott a Fülöp-szigeteken, miután a helyi megújuló energia iparágat megnyitották a teljes külföldi tulajdonlás előtt. Az egyenként szolgáltatási szerződéssel lefedett helyszínek Camarines Norte és Camarines Sur területén találhatóak, a tervezett összkapacitásuk 1000 megawatt. A beruházás összege 5 milliárd dollár, és az egyes szolgáltatási szerződések 25 évre szólnak. Az erőművek üzembehelyezésének céldátuma 2028.

Forrás: [Danish fund awarded first 100%-foreign RE contracts.](#)

Az Egyesült Királyság csatlakozása az Átfogó és Haladó Megállapodás a Csendes-óceáni Partnerség (CPTPP) egyezményhez fellendítheti Malajzia pálmaolajiparát

Free Malaysia Today, 2023. április 2.

Az Egyesült Királyság döntése, hogy csatlakozik a CPTPP regionális kereskedelmi paktumhoz, várhatóan segít Malajziának lebontani a pálmaolajjal kapcsolatos megbélyegzést és negatív propagandát, mondta Fadillah Yusof maláj ültetvény- és nyersanyagügyi miniszter. Fadillah, aki egyben miniszterelnök-helyettes is, reméli a két ország együtt tud működni a pálmaolaj negatív megítélésének megváltoztatása és egészséges termékként való népszerűsítése érdekében, különösen az EU által a pálmaolajról alkotott negatív képet keltő „tiszteletlen narratíva” ellenében. Elmondta, hogy a malajziai fenntartható pálmaolajágazat jó helyzetben van ahhoz, hogy kielégítse az étkezési olajok etikusabb alternatíváit kereső brit és európai fogyasztók keresletét.

Forrás: [UK's decision to join CPTPP can boost Malaysia's palm oil industry, says Fadillah](#)

A Pupuk Indonesia célja, hogy Indonézia a világ ammónia központjává váljon Siti Nur Azzura, Merdeka, 2023. április 2.

A PT Pupuk Indonesia állami tulajdonú műtrágya holding komolyan gondolja a zöld ammónia fejlesztését Indonéziában, hogy az országot a világ ammóniapiacának központjává tegye – mondta Gusrizal Gusrizal, a vállalat marketingigazgatója. A cél elérése érdekében szerinte az első és legfontosabb teendő az emberi erőforrások fejlesztése összehangolva az infrastruktúra, a piac és a kereskedelmi oldal fejlesztésével. Indonézia jóllehet vonzó ország a befektetők számára a tiszta ammónia fejlesztéséhez, mivel már világos tervvel rendelkezik az ammóniaipar fejlesztésére. A Pupuk Indonesia terve szerint a zöld ammónia termelése 2030-ra várhatóan eléri a 0,99 millió tonnát. Eközben a kék ammónia és a szürke ammónia termelése ebben az időszakban várhatóan eléri a 2,15 millió tonnát, illetve a 7 millió tonnát.

Forrás: [Pupuk Indonesia Target RI Jadi Hub Amonia Dunia](#)

Megalakult a Ciprus–Kambodzsa Üzleti Szövetség a ciprusi–kambodzsai kapcsolatok fellendítésére

Khmer Times, 2023. április 2.

Megalakult a Ciprus–Kambodzsa Üzleti Szövetség, amely a Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara égisze alatt fog működni. A társulás céljai többek között a Ciprus és Kambodzsa közötti gazdasági, pénzügyi, banki, kereskedelmi és turisztikai kapcsolatok előmozdítása, bővítése és ösztönzése; a ciprusi és kambodzsai üzletemberek és szakemberek közötti bármilyen jellegű gazdasági és társadalmi kapcsolatok kialakítása; a „hálózatépítés” ösztönzése a két ország üzleti kapcsolatainak és befektetéseinek előmozdítása és ösztönzése érdekében; továbbá a bemutatni a kambodzsai piacnak a ciprusi gazdaság dinamikus aspektusait, hangsúlyt fektetve a nemzetközi és kambodzsai vállalatok lehetőségeire, hogy a kambodzsai üzletemberek ne csak Cipruson, hanem azon keresztül az Európai Unióban is befektessenek és kereskedjenek.

Forrás: [Cyprus-Cambodia Business Association established to boost Cyprus-Cambodia ties](#)

Vietnámnak nem adókedvezményekre kellene hagyatkoznia a külföldi tőke vonzásához

Viet Duc, VnExpress, 2023. március 29.

Elemzők szerint Vietnámnak nem kellene tovább az adókedvezményekre hagyatkoznia az FDI vonzása érdekében, hanem inkább az üzleti környezet és a munkaerő minőségének javítására kellene összpontosítania, különösen Ho Si Minh-városnak. Do Thien Anh Tuan, a Fulbright School of Public Policy and Management munkatársa szerint az ország már több mint tíz éve adókedvezményeket nyújt az FDI-vállalkozásoknak, és ez azt mutatja, hogy nem az államkassza bevételeinek a növelése a szakpolitikai prioritás, hanem a munkahelyteremtés, az exportnövelés és az iparfejlesztés. Ezért várhatóan a kormány továbbra is fenntartja az eddigi ösztönzőket, de a reformok szükségességén ez nem fog változtatni.

Forrás: [Don't rely on tax incentives for FDI: analysts](#)

A Fülöp-szigetek–Dél-Korea szabadkereskedelmi megállapodás aláírása idén nyárra van kitűzve

Revin Mikhael D. Ochave, Business World, 2023. március 30.

A Fülöp-szigetek és Dél-Korea közötti szabadkereskedelmi megállapodás aláírása a Fülöp-szigeteki Kereskedelmi és Ipari Minisztérium szerint júniusra vagy júliusra várható. A megállapodásról szóló tárgyalások 2019 júniusában kezdődtek és 2021 októberében zárulnak le. Az egyezménybe foglalt vámentörlések nyomán várhatóan többek között a banán, az ananász és más trópusi gyümölcsök, mint Fülöp-szigeteki exportcikkek kivitele bővíthet, míg a dél-koreai járművek és autóalkatrészek várhatóan nagyobb hozzáférést kapnak a délkelet-ázsiai ország piacához. Manila más szabadkereskedelmi tárgyalásokat is folytat, ami egyértelmű kereskedelempolitikai irányt jelöl.

Forrás: [PHL-Korea FTA signing target set for June or July](#)

Az ASEAN folyamatosan 3%-kal járul hozzá a globális GDP-hez

Almadinah Putri Brilian, Antara, 2023. március 21.

A Szövetség tagállamainak gazdasági növekedését figyelembe véve az indonéz pénzügyminiszter, Sri Mulyani Indrawati szerint az ASEAN folyamatosan 3 százalékkal járul hozzá a globális bruttó hazai össztermékhez. Az ASEAN figyelemre méltó gazdasági növekedést mutatott, különösen a 2010 és 2019 közötti időszakban – jegyezte meg a miniszter az ASEAN pénzügyminiszterek és központi bankelnökök 2023. évi első találkozójának megnyitóján. Elmondta elvárja az ASEAN-től, hogy biztosítsa a teljesítmény folytatását azáltal, hogy megerősíti a régió képességét a kihívásokkal való szembenézésre erős és fenntarthatóan inkluzív növekedés révén. Indrawati miniszter tájékoztatta kollégáit arról is, hogy számos nemzetközi szervezet 2023-ban is pozitív növekedés prognosztizál az ASEAN számára, és a régióknak még bőven van ideje arra, hogy megvalósítsa, sőt, túlszárnyalja ezen előrejelzéseket.

Forrás: [ASEAN consistently contributing 3% to global GDP: minister](#)

A szingapúri NTU tudósai fémevő mikrobákat használnak fel a lítiumion-akkumulátorok újrahasznosítására

Lynda Hong, The Straits Times, 2023. április 2.

A Nanyang Technológiai Egyetem (NTU) tudósai több vállalattal együttműködve vizsgálják mikrobák használatát az alapanyagok visszanyerésére a kiégett lítiumion-akkumulátorokból. A fekete masszának nevezett, porított akkumulátoralapanyagot folyékony mikrobakultúrával keverik össze. A biofehérítésnek nevezett folyamat során olyan anyagcseretermékek keletkeznek, amelyek értékes anyagokat, például lítiumot, mangánt, nikkelt, kobaltot, vasat és grafitot vonnak ki. E fémek kinyerési aránya hat óra alatt 85 és 92 százalék között mozoghat, ha minden liter kultúrához legfeljebb 150 gramm fekete masszát kevernek. Ez eddig az egyik leghatékonyabb és egyúttal a nyersanyagok bányászatánál kevesebb erőforrást is igénylő biolázítási eljárás, amit kifejlesztettek – nyilatkozta Madhavi Srinivasan professzor, a projekt csoportvezetője.

Forrás: [NTU scientists tap metal-eating microbes to recycle lithium-ion batteries](#)

Oroszország és a posztszovjet térség

Oroszország taktikai atomfegyvereket telepít Fehéroroszország területére

Polina Martynova, rbc.ru 2023. március 25.

Vlagyimir Putyin elnök március 25-én jelentette be, hogy megállapodott Alekszandr Lukasenka fehérorosz elnökkel arról, hogy országa területén Moszkva taktikai atomrakétákat helyez el. A tárolók kiépítése már zajlik és a tervek szerint július 1-ére kell, hogy elkészüljenek. A fegyverek átadásáról azonban nincs szó, azok továbbra is az orosz fegyveres erők eszközei maradnak, Minszk csak az elhelyezésükhöz biztosít területet. A Kreml szerint az intézkedés nem szegi meg az Atomsorompó szerződésben vállalt kötelezettségeket. A taktikai atomfegyverek elhelyezésére vonatkozó tárgyalások megkezdését Putyin szerint a szegényített uránlővedékek átadása indokolta Ukrajnának. A fentiek mellett az orosz haderőnél április 3-tól megkezdik a legénység kiképzését a taktikai fegyverek bevetéséhez átalakított repülőgépekkel való munkához.

Forrás: [Путин заявил о планах разместить в Белоруссии тактическое ядерное оружие](#)

Azerbajdzsánban fog alumínium dobozokat gyártani a Hell Energy

Aynur Bayramova, Report.az 2023. március 30.

A magyar Hell Energy italokhoz való alumíniumdobozok gyártására irányuló projekt megvalósítását tervezi Azerbajdzsánban. A vonatkozó együttműködési megállapodást a Hell Energy az Azeri befektetési vállalattal írta alá. A projekt keretében az alati szabadgazdasági övezetben kerül majd kialakításra az üzem, amely tervezett kapacitása évi 300-400 millió alumíniumdoboz legyártása és megtöltése. A projekt Baku számára több szempontból is fontos: egyrészt növeli az ország vonzerejét befektetési szempontból, másrészt gyártási technológiákra is szert tesz, ami importhelyettesítési szempontból szükséges.

Forrás: [Hell Energy будет производить в Азербайджане алюминиевые банки для напитков](#)

Srí Lanka és Fehéroroszország együttműködéséről tárgyaltak Minszkben

Belta.by, 2023. március 30.

A fehérorosz Ipari Minisztérium számos területen érdekelt a Srí Lankával való együttműködés kialakításában. Nyilatkozta Alekszandr Jefimov, Fehéroroszország ipari miniszterhelyettese Srí Lanka közlekedési, autópálya-fejlesztési és tömegtájékoztató miniszterével, Bandula Gunawardana-val folytatott megbeszélés után. Jefimov szerint az együttműködés szempontjából nagy potenciál rejlik a traktorgyártás, valamint a mezőgazdasági gépek exportja területén. Bandula Gunawardana a maga részéről nagy érdeklődést mutatott a fehérorosz elektromos buszok és traktorok szállítása iránt. A tárgyalások eredményeként döntés született arról, hogy a felek javaslatcsomagot alakítanak ki a lehetséges együttműködés területeiről.

Forrás: [Минпром заинтересован наладить сотрудничество со Шри-Ланкой по широкому спектру направлений](#)

A CSTO misszió az örmény–azeri határon?

armenpress.am, 2023. március 31.

A Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezete (CSTO) folyamatosan kifejezi készségét arra, hogy Örményország biztonságának szavatolása érdekében missziót küldjön az örmény-azerbajdzsáni határra. Nyilatkozta Jurij Suvalov, CSTO titkárságának képviselője a szervezet vezetőségének kibővített értekezlete után, amelyet a CSTO székhelyén tartottak. Suvalov hozzátette, hogy a segítségnyújtási intézkedések már szerepelnek a CSTO Kollektív Biztonsági Tanácsának kidolgozás alatt álló határozattervezetében. Suvalov szavait később az orosz külügyminiszter helyettes, Mihail Galuzin is megerősítette.

Forrás: [ОДКБ готова направить миссию на армяно-азербайджанскую границу исходя из интересов обеспечения безопасности Армении](#)

Harminckét éve szavaztak Grúziában a függetlenség visszaállításáról newsgeorgia.ge, 2023. március 31.

1991. március 31-én tartották a népszavazást, amely során a grúz nép az ország függetlenségéről döntött. Grúzia lakossága ekkor 5 millió 464 ezer fő volt, a népszavazáson 3 millió 326 ezren vettek részt. A népszavazás résztvevőinek mintegy 99%-a támogatta a szuverenitás visszaállítását a 1918. május 26-ai Függetlenségi Nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően. A Grúz Szövetségi Szocialista Köztársaság a balti köztársaságok után a negyedik uniós köztársaság lett, amely ilyen népszavazást szervezett. 1991. április 9-én a Legfelsőbb Bíróság elfogadta a Grúzia állami függetlenségének helyreállításáról szóló törvényt. A függetlenné válás azonban válságot is hozott maga után: néhány hónappal a népszavazás után éles küzdelem vette kezdetét az ellenzék és a hatalom között, amely polgárháborúhoz vezetett. Emellett konfliktus tört Chinvaliban, és jelentősen fokozódott az abháziai helyzet is. Utóbbi máig megoldatlan kérdés a régióban.

Forrás: [Грузия отмечает 32 года со дня референдума о восстановлении независимости](#)

Jelentősen nőtt a Kína és Türkmenisztán közötti kereskedelmi forgalom Turkmenportal, 2023. március 27.

A Türkmenisztán és Kína közötti kereskedelem volumene 2023. január-februárban meghaladta az 1,73 milliárd dollárt, ami több mint 10%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, jelentette be a kínai Fővámhivatal sajtószolgálat. A vizsgált időszakban a Kínába irányuló türkmén export több mint 1,61 milliárd dollár volt, ami 11%-kal magasabb, mint 2022 azonos időszakában. Ezzel szemben Türkmenisztán több mint 40,17 millió dollár értékben importált kínai termékeket, ami 1,6%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában volt.

Forrás: [Объем торговли между Туркменистаном и Китаем превысил \\$1,73 млрд за январь-февраль 2023 года](#)

Választások Türkmenisztánban

Business Turkmenistan, 2023. március 27.

2023. március 26-án Türkmenisztánban megválasztották a Medzsilisz (Parlament), a tartományi, járási és városi néptanácsok és tanácsok tagjait. A türkmén választási bizottság a Tartományi Néptanács tagságára 515 jelöltet, a kerületi és városi néptanácsi tagságra 2001 jelöltet, a tanácsi tagságra 12 098 jelöltet vett nyilvántartásba. A szavazatok leadására 3 millió 496 ezer 304 polgárt regisztráltak az országgyűlési képviselői választásokon történő részvételre. A kerületi és városi néptanácsok választására pedig több mint 2,56 millió választópolgár volt jogosult. A Türkmenisztánban működő Központi Választási és Népszavazási Bizottság szerint a választópolgárok 91,12%-a vett részt a parlamenti választásokon, a tartományi, regionális és városi tanácsok képviselőinek megválasztásán pedig a szavazópolgárok 91,10%-a járult az urnákhoz. A türkmén választójogi törvénykönyv előírásai szerint a szavazás eredményét hivatalosan csak később hirdetik ki.

Forrás: [Туркменистан провел выборы депутатов Меджлиса, членов Халк Маслахаты и Генгешей](#)

Kazahsztán kihasználta a geopolitikai válságot és növelte exportját

Malika Safargalieva, KazInform, 2023. március 27.

2022 volt Kazahsztán külkereskedelmének egyik legsikeresebb éve az elmúlt tíz évben, ugyanis 2012 óta először 40%-kal nőtt a közép-ázsiai ország exportja. A hivatalos adatok szerint 2022 január-decemberben a kazah szállítások volumene megközelítette a 84,4 milliárd dolláros értéket. Egy másik rekord 2022-ben az ország nem áruexportjának volumenének a jelentős bővülése volt, amely meghaladta a 2012-es történelmi maximumot, és elérte a 26,5 milliárd dollárt, melyből 8 milliárd dollárt a magas hozzáadott értékű áruk exportja tett ki. Emellett az elmúlt évben Kína és Oroszország vált Kazahsztán vezető kereskedelmi partnereivé. Részesedésük Kazahsztán külkereskedelmi forgalmában pedig meghaladta a 37%-ot. Ezenkívül 2022-ben Kazahsztán első öt legfontosabb kereskedelmi partnere között szerepelt még Olaszország (a kazah kőolaj fő vásárlója), Törökország és Dél-Korea. Az Európa és Oroszország közötti logisztikai nehézségek 2022-ben jelentős mértékben a kazah halbeszállítók kezére játszottak.

Forrás: [Казakhstan воспользовался геополитическим кризисом и нарастил экспорт](#)

Üzbegisztán megnyitotta budapesti nagykövetségét

UzDaily, 2023. március 27.

Üzbegisztán megnyitotta magyarországi nagykövetségét, jelentette be ünnepélyes keretek között Bakhtiyor Saidov, Üzbegisztán külügyminisztere Budapesten. Mostantól folyamatosan lobog Üzbegisztán zászlaja Magyarország fővárosában, amely történelmi pillanat és bizonyítja a két ország közötti stratégiai partnerség erősségét, mondta Saidov. Az ünnepélyes budapesti megnyitó mellett Bakhtiyor Saidov Magyarország külgazdasági és külügyminiszterével, Szijjártó Péterrel is tárgyalásokat folytatott, melyet követően a két ország külügyminisztere egy egyetértési nyilatkozatot is aláírt, amely a Magyarország és Üzbegisztán közötti kulturális örökség területén folytatott kétoldalú együttműködések erősítését irányozza elő.

Forrás: [Узбекистан открыл свое Посольство в Будапеште](#)

Tudományos együttműködésről szóló dokumentumot írtak alá Biskekben

AkiPress, 2023. március 28.

Biskekben került megrendezésre a Türk Akadémia Tudományos Tanácsának 6. ülése, melyen a Türk Akadémia főbb tudományos irányvonalainak végrehajtásáról szóló jegyzőkönyvét is aláírták. A Türk Akadémia Tudományos Tanácsa által aláírt jegyzőkönyv a következő célkitűzéseket tartalmazta: a türk világtörténelmi és kulturális örökségének tanulmányozása; a türk identitás kialakulása a modern korban; a türk nyelvek az ókortól napjainkig; gazdasági együttműködés és integráció a türk világban. Az ünnepélyes eseményen részt vettek a Türk Államok Szervezetének felsőoktatási és tudományos kapcsolatokkal foglalkozó miniszterei, valamint a türk világ oktatási és tudományos életének meghatározó szereplői is. Az eseményen Magyarországot Dorogi Sándor, Magyarország kirgizisztáni nagykövete képviselte.

Forrás: [В Бишкеке подписали Протокол по реализации основных научных направлений Тюркской академии](#)

Budapest adott otthont a Türk Államok energiaügyi miniszterei 3. ülésének Delovoi Kazakhstan, 2023. március 30.

Budapesten került megrendezésre a Türk Államok energiaügyi minisztereinek 3. ülése, melyen személyesen vett részt Askhat Khasenov, Kazahsztán energiaügyi miniszterhelyettese, Parviz Shahbazov, Azerbajdzsán energiaügyi minisztere, Taalaibek Ibraev, Kirgizisztán megbízott energiaügyi minisztere, Fatih Donmez Törökország energiaügyi és természeti erőforrásokért felelős minisztere, Magyarország külgazdasági és külügyminisztere, Szijjártó Péter, Üzbegisztán energiaügyi miniszterének első helyettese Azim Akhmedkhadzhaev, valamint a Türk Államok Szervezetének főtitkára, Kuanychbek Omuraliev is. Az ülés résztvevői a tárgyalás során megvitatták a Türk Államok Szervezetének az energiaipar fenntartható fejlődésével kapcsolatban felmerült kérdéseket. Emellett kihirdették a szervezet tagországai számára fontos energiabiztonsággal kapcsolatos prioritásokat, valamint a szervezet Energiaügyi Együttműködési Programjának 2023-2027 közötti cselekvési tervét is. A találkozó végén kétoldalú megbeszélésekre is sor került Azerbajdzsán, Kirgizisztán, Üzbegisztán, Törökország és Magyarország miniszterei között.

Forrás: [В Будапеште состоялось 3-е заседание министров энергетики государств-членов Организации тюркских государств](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@uni-neumann.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2023

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720